

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Concilia Galliæ Narbonensis

Baluze, Etienne

Parisiis, 1668

Qverimonia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14646

N O T A.

pora conveniebant ad synodos Episcoporum primæ Narbonensis. Is porrò Benedictus interfuit etiam Concilio celebrato apud Fontem-coopertam anno DCCCXI.

Q U E R I M O N I A.

I STAM Berengarij Vicecomitis Narbonensis adversus Guifredum Archiepiscopum Querimoniam Gallicè vertit vir clarissimus Guilielmus Catellus Senator Tolosanus, eamque sic versam edidit in pagina 575. Memoriarum Historiæ Occitanie. Nos verò eam, ut proposita est, reperimus in veteri membrana quæ extat in archivo Archiepiscopi Narbonensis, innumeris illam quidem, ut ita dicam, solæcismis fœdatam, ut ferebat illa ætas, sed quæ simplicem ac minimè fucatam veritatem ubique spirat, adeoque etiam propter hos nævos nobis debet esse venerabilis. Nota est celeberrimi viri Cæsaris Cardinalis Baronij prudens admonitio, qui in simili causa retinendos putavit solæcismos ac barbarissimos. *Nam sciendi curiositas* (inquit ille ad annum M X I X. §. v.) *quæque aspera condiens, suavia reddit.*

De tempore porrò quo Querimonia isthæc proposita est, video non unam esse omnium sententiam. Nam aliqui putant actum id esse anno M L X V I. & quidem in Concilio apud Narbonem habito, decepti, opinor, auctoritate quorundam aëtorum illius anni quorum mentio extat apud Catellum in pag. 582. & 781. earundem Memoriarum, quæ verò docent graves tum controversias fuisse inter Archiepiscopum & Vicecomitem. Sed ego ut aliter sentiam faciunt multa. Nam ista Querimonia prolata fuit coram Legatis Summi Ponti-

ficus, præfente Raimbaldo Arelatenfi Archiepifcopo; & quidem vivente Papa Victore, ut ego quidem arbitror. Scimus autem Legatos ejuſdem Victoris, Raimbaldum Arelatenſem & Pontium Aquenſem Archiepiſcopos, ſynodum in Tolofana urbe celebraviſſe anno MLVI. cui interfuit Guifredus Narbonenſis Archiepiſcopus. Deinde, hæc Querimonia habita eſt in ſynodo cui Lodoventis & Helenenſis antiſtites affuerunt. Iſti verò Epifcopi in eadem Tolofana ſynodo præſentes fuerunt. Denique, ſi poſt mortem Victoris iſta acta ſunt, cui Berengarius ſolum Victoris anathema commemorat adverſus Guifredum, quem ex Gregorij VII. teſtimonio conſtat à multis Romanis Pontificibus excommunicatum fuiſſe? Haud dubiè valuiſſet iſta augendam ad invidiam, præſidiâque magna in cauſam Berengarij inducere poterat. Sed videlicet Guifredus à nullo hætenus Romano Pontifice excommunicatus fuerat quàm à Victore. Ergo Berengarius, cum à Guifredo excommunicatus fuiſſet, neque animum ejus flectere poſſet ad concordiam, haud ſpernamdam occasionem ratus, Querimoniam ſuam cenſuit deferendam eſſe ad tam celebrem Epifcoporum conventum, cui præter Legatos Papæ Victoris, intererant etiam XIX. Epifcopi ex diverſis provinciis Gallicanis. Itaque dubium mihi non eſt quin hæc acta fuerint apud Tolofam anno MLVI. Et puto revocatam inter eos concordiam auctoritate & induſtria Legatorum.

QUASI P. ALO. H. PATERNA] Ea fuit quorundam ſeculorum deſſenda calamitas, ut beneficia eccleſiaſtica in laicorum poſſeſſione eſſent, & cum hereditate tranſirent ad heredes, interque illos dividerentur velut cetera bona paterna, tum etiam venderentur; ut obſervatum eſt

ad librum Agobardi de dispensatione ecclesiasticarum rerum cap. xv. Nullus autem in laicis illis pecuniæ cupiditatîsve modus erat ; ad se cuncta trahebant , nec solùm decimas , sed etiam ipsas fidelium Christianorum oblationes. Quin eò usque processerat scelerata audacia , ut mulieres altaribus adstarent , & plerunque ipso oblationis tempore coram omnibus acciperent quod offerebatur. Quod vix credibile esset , nisi luculentum istius rei testimonium extaret in veteri Chartulario Ecclesiæ Cadurcensis. His malis excitati viri pij , ac præsertim ecclesiastici ordinis homines , Ecclesias & Altaria redimebant de manu laicorum , numerata pecunia. cuius rei innumera suppetunt testimonia. Verùm animadverto necessariam in hoc fuisse visam interventionem auctoritatis Episcoporum , quasi purgarent vitium simoniæ quod in redemptione beneficii ecclesiastici committebatur. Extat enim insignis epistola Fulberti Carnotensis Episcopi , hætenus inedita , ex qua discimus monachos Majoris-monasterij Turonensis , cùm Ecclesiam quandam in diocesi Carnotensi sitam acquirere vellent , ad Fulbertum accessisse , humiliter deprecantes ut Ecclesiam illam eis emere emptamque possidere in perpetuum concederet. Et facîle assentiebantur Episcopi , quòd intelligerent nullam , si canonicis regulis sua auctoritas servaretur , laicis de ecclesiasticis rebus disponendi attributam esse potestatem. Eo pacto paulatim ecclesiastici redditus ad Ecclesias redire , non tamen integrè. Hætenus enim multis in locis decimæ , quas vocant infeodatas , à laicis possidentur velut alodia paterna.

FRATRIS SUI GUILLIELMI] Contigit
istud circa annum Christi millesimum quadragesimum primum. Nam Heribaldus Episcopus Urgel-

lensis vivebat adhuc anno **MXL. XV.** Kal. Octobris, ut patet ex Chartulario Ecclesiæ Urgellensis. Guilielmus autem Episcopus Urgellensis, Heribaldi successor, interfuit Concilio Narbonensi anno **MXLIII. XVI.** Kal. Aprilis. Fortassis ergo id actum anno **MXLII.** vel initio anni **MXLIII.** cum statim dicat Berengarius Guifredum Archiepiscopum congregasse Concilium non modicum apud Narbonem haud multò post quàm Guilielmum locaverat in cathedra Urgellensi, & huic Concilio interfuisse Raimbaldum Arelatensem Archiepiscopum. Raimbaldum porrò interfuisse Concilio Narbonensi, de quo mox dicebamus, docent acta illius Concilij quæ extant in archivo monasterij Cuxanensis. Nisi si istud Concilium interpretemur illud quod in eadem urbe Narbonensi habitum est à Guifredo Kalendis Augusti ejusdem anni, cui etiam interfuit Raimbaldus; ut fidem faciunt veteres schedæ hæctenus ineditæ.

COMMENDAVIT SE MANIBVS) id est, homagium & fidelitatis juramentum præstitit Comitissæ Urgellensi, manibus nimirum positis inter manus ejusdem Comitissæ, ut mos est homagiorum, & haud dubiè genu flexo. Quod est infra dignitatem Pontificis, ut is cui omnis terra caput inclinatur, provolvatur ad genua mulieris, cunctaque homagiorum solennia apud illam exequatur. Puto autem homagium ab eo præstitum pro terris quæ sibi testamento patris donatæ erant, quod à viro clarissimo Domino Luca Dacherio editum est in tomo sexto Spicilegij.

TREGVAM DEI] Actum istud in Concilio habito apud Narbonem anno **MLIV. VIII.** Kal. Septembris, quod à nobis editum est in tomo primo de concordia sacerdotij & imperij.

ANATHEMATIZATUM] nimirum in Concilio Florentino, quod à Papa Victore II. habitum fuerat anno superiore. Cui Concilio interfuisse cxx. Episcopos docet hic locus. Ad eam porrò Guifredi Narbonensis excommunicationem respexisse videtur Gregorius VII. dum hæc in Concilio Romano fanciebat anno MLXXVIII. *Renovamus etiam excommunicationem à prædecessoribus nostris factam super Guifredum Archiepiscopum Narbonensem, & absque ulla recuperationis spe ab episcopali officio eum submovemus.* Ceterùm, quod heic legis *anathematizatum*, pro *anathematizatum*, error fuit typographi. Nam vetus membrana habet *anathematizatum*.

NULLUS IBI BAPTIZETUR] Durum istud ac valde inhumanum, & prorsùs contrarium regulis ecclesiasticis, quæ tempore interdicti servant locum humanitati, concedentes baptisma parvulorum, pœnitentias morientium, viaticum in exitu mortis, sepulturam Clericorum, pauperum, peregrinorum, & infantium à bimatu & infra, benedictiones nuptiales, purificationes mulierum, prout in variis regionibus regulæ variant. In universum tamen affirmare licet, tempore interdicti permissum fuisse baptisma parvulorum, itémque pœnitentiam morientium. Vide cap. *Inquisitioni tuæ.* De sentent. excommun.

LUTEU. ET HELEN.] Hos videlicet locupletissimos testes nominat Berengarius, quòd in synodo adessent, adeoque eorum testimonium facile haberi posset. Ex quo etiam confirmatur opinio nostra de tempore quo Querimonia isthac habita fuit. Nam Rostagnum Lodovensem Episcopum & Arnaldum Helenensem interfuisse Concilio Tolosano anno MLVI, fidem faciunt acta quæ ex-

tant apud Cardinalem Baronium, itémque codex MS. monasterij Rivipullensis in Catalonia.

SYNODUM ARELATI] Haud dubiè synodus quæpiam apud Arelatensem urbem celebrata est per eas tempestates, cujus nulla nunc alibi, quod sciam, memoria superest.

NISI LIGATUS] id est, nisi ei vis adhibeatur. Nam sponte non ibit. Notat autem contumaciam Guifredi Archiepiscopi: qui Papæ Victoris anathema insuperhabens, non ferebat se proanathematizato, ac nihilo minùs episcopale munus exequabatur. Et videbimus in tempore magnas eum molestias exhibuisse sequentibus Pontificibus, ac præcipuè Gregorio septimo, qui vehementer & severe adversùs illum incanduit in epistola scripta ad Berengarium Episcopum Gerundensem, Guifredi fratrem germanum. Nam Gregorium offenderat nimis pertinax & obstinata Guifredi contumacia. De hoc enim tantùm agitur in illa epistola, non autem de hæresi Berengarij Andegavensis Archidiaconi, cui favisse Guifredum falso putavit Cellus. Sed hæc non sunt hujus instituti; & alibi commodior erit de his agendi locus, cum edemus acta Concilij quod apud Bisuldunum in diocesi Gerundensi habuit Amatus Oloronensis Episcopus anno MLXXVII.

